

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . . . 8 frt — kr.	Félévre . . . 4 frt 50 kr.
Egyévére 1 frt 50 kr.	Egyévére 2 frt 25 kr.

Feladv. szerkesztő és lapfőnöki iroda:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

Kvalifikáció és tehetség.

Ugy kellene, hogy ez a kettő egy legyen. De a valóság az, hogy a kettő vajmi sokszor külön-külön uton jár.

Ha valaki ez országban valamely állást óhajt elnyerni, amelyre hivatottságot, tehetséget és képességet érez magában, mindenképp előtt két kérdésre tartozik válaszolni. Az egyik az:

— Van-e kvalifikációja?

A másik meg ez:

Van-e protekciója?

Hogy van-e hivatottsága és képessége az állás betöltésére: azt senki sem kérdezi. A fő a papiros, mely a kvalifikációt bizonyítja s e mellett a legfőbb a protekció, mely a papiros ázsíóját fölemeli.

Akinek kvalifikációja és protekciója van, az hivatalba jut. S akinek az Isten hivatalt adott, annak észt is ad hozzá. Ez a törvény.

A kvalifikációs törvény hiányai eléggé ismeretesek. Azt is tudjuk, hogy az élet és a gyakorlat legtöbbször nem az iskola szemefényét emeli fel, hanem azokat, akik

sok hunczutsággal, különböző befolyásokkal s a professzorok végtelen türelmességével és irgalmas elnézésével lassankint végig csusztak az iskola lépcsőfokain: nem a tudás, hanem kizárólag csak a létbiztosító utlevél, a — kvalifikáció megszerzése kedvéért. Ezek a rugalmas életkedvű ifjak boldognak legkönnyebben kvalifikációjukkal az életben.

Wlassics kultuszminiszter érdemül rójuk fel, hogy meglátja és megbecsüli a tehetséget az emberben s a maga széles hatáskörében a tehetséges embert oda viszi és oda emeli, a hová való.

A munkaerő kiszemelésében igen szerencsés sugallat vezérli a minisztert. — Valójában azonban azért dicsérjük a minisztert, mert magát a tehetséget is érvényre segíti. A minap egy ifju poétát, Telekes Bélát, a közel multban pedig Palágyi Lajost nevezte ki, mindkettőt tanárrá — kvalifikáció nélkül. S bizonyos, hogy a miniszter jól és helyesen választott. Mert bizonyos, hogy az író, a költő, aki lelkében él-hal a magyar nyelvért és irodalomért, az iskolában is lelkes apostola lesz a

magyar nyelvnek és irodalomnak. A fő dolog végre is nem az, hogy van-e kvalifikációja az embernek vagy nincs, hanem az, hogy tudása és tehetsége legyen megfelelni annak az állásnak, amelyre hivatott. Végre is, ami érték, az érték, akárhonnán kerül is. A kategóriák szigorú megóvása, a formákhoz való szikla-szilárd ragaszkodás s a minősítő törvény merev alkalmazása végre is holt gépezetté változtatja a társadalom minden életre való intézményét. S hozzá jogot ad a tehetetlenségnek és kizárja az érvényesülés jogától a tehetséget, mely mindennek mozgató ereje az életben.

Be kell venni a minősítetlen talentumot a kvalifikációs törvény várfalai közé: ez, úgy gondoljuk, a modern élet szabad fejlődésének követelménye. A változás ugyan nem fogja megakadályozni, hogy a szamarak föl ne jussanak a létra legmagasabb fokára, de mégis csökkenteni fogja a hányadot. Föl kell emelni a tehetséget és tudást első sorban s ne legyen kizárva, hogy ember oda jusson, ahová igaz értéke, igaz hivatottsága és igaz tudása kvalifikálja.

Az asszony ingatag.

— Egy kis statisztika. —

Régi dal! De nem a régi dicsőségről, hanem arról, hogy az asszony ingatag. Az emberi életnek hány változatában, a társadalmi mozgalomnak mennyi jelenségében m-rül föl ez a refrain! Bizony, akár milyen sürrön bukkannak is rá, sohase válik eltépetté. Annak pedig, a ki közvetlen tapasztalja, a ki ez igazságnak kárát vallja, elég keserves muzsikát jelent.

Elmerülök egy statisztika száraz adataiba, a melyek előttem fekszenek. Angolországból származnak, a hol tudvalevőleg mindenre statisztikát csinálnak, még nagyobb szorgalommal, mint Németországban.

Arról szólnak, hogy a házasság mely éveiben fordulnak elő legsűrűbben a válópörök. Micsoda eredményekre bukkanak a statisztikusok! Két év előtt Angolországban és Walesben a válási keresetnek több mint 65 százaléka olyan házastól származnak, a

kik már 5—25 esztendeig éltek együtt „boldog házasságban“.

Mielőtt tovább mennék a különös statisztikában, hadd időzzem kissé ez adatok tüneténe mellett.

Az ember azt hinné, hogy a szerelmi kiábrándulás ideje leginkább a házasság első éveire esik. Egyéniségre vonatkozó, vagy jellembeli fogyatkozásokat a mátkaság idejében oly szápen tud palástolni a vőlegény is, menyasszony is. Ilyenkor ég és föld rózsaszín lángban ég. A virágok illatosabbak, a csillagok tisztában ragyognak, a vizek pompásabban tündökölnék a szerelem e stádiumában. Hogyne volna szebb és édesebb a szerelem is a boldog illuzió e korszakában, a mikor a valóság megösmérése még nem tépi szét a szerelem tündéri szövétből szőtt fátyolát. A házasság első éveiben, sokszor első hónapjában a valóság a legtöbbször szinte brutálisan bánik el a házasság szép illuzióival. Az élet kérélhetetlenül tépi le az álarczokat. A lélek rut, vagy kellemetlen tulajdonságai egymásután domborodnak ki. Itt egy lelki pup, ott egy torzvonás.

A szerelem eleintén ijedten akarja elhárítani ez árnyakat. De sokszor nem megy. A valóság mindig vastkosabb eszközökkel dolgozik és végre nincs kitérés többé. Oda van minden remény, minden boldogság és a házastársak keresik a menedéket, mint a hajótöröttek a mentő csónakot.

S csodálatos! Abból a statisztikából az tűnik ki, hogy az illuzió teljes elhanyagolása a tulnyomó többségben az ötödik házassági esztendő után áll be. A szerelem küzdelme a rut benyomások ellen öt esztendőig tart-e, vagy akkor szoktak e új illuziókat támadni más szerelem alakjában? A statisztikus erre vonatkozólag csak a száraz adatokat sorolja fel; tovább nem megy. De bizonyos, hogy az illuzió eloszlásától mindaddig, a míg a valópörre nem kerül sor, sokszor husz esztendeig is eltart.

A mikor a szerelem ilyen sokáig harcrol, akkor új szerelemről más iránt nem igen lehet szó. Akkor csakis a lassu, de biztos kiábrándulás teszi semmivé a házasságot, a mi bizony elég gyászos jelenség.

Az „erős kéz“.

Ha a jelek nem csalnak, úgy Körber osztrák miniszterelnök ma áll meg a király előtt, hogy megtegye azokat az előterjesztéseket, a melyeknek inaugurálásától várja Ausztria üdvét.

Sok mindenféle van tele Körber utitáskája. Első sorban a házszabály tervezet van benne. Új házszabályok, a melyek lehetlenné teszik a jövőben a nyílt ülésen a sipolást, dobolást, padok verését, éneklést, viharcipókkal való füttyölést, a mit az osztrák honatyák széles jó kedvökben megengedtek magoknak, nagy gardiunára az utcai síhedereknek.

Ilyen tervezetet készít tehát Körber ur és azt hiszi, hogy ezzel meg fogja menteni Ausztria parlamentjét a súlyedéstől; megmenteni az osztrák parlamentarizmust és megmentheti egyszerűsöd Ausztriát a zülléstől, a melynek immár martalékává lett.

Van azonkívül a házszabálytervezetben mindenféle furcsaság, a miről eddig az osztrák képviselő urak nem tudtak.

Többek közt az, hogy a képviselők napidij helyét bizonyos fix összeget kapnak átalányban. Azt aztán, ha a tisztelt honatyák rakoncátlanok, ordít, üti a padot és nem engedelmeskedik az elnöknek, egyszerűen meg lehet vonni.

Ilyen kitűnő pogácsával van tele Körber ur uti tarisznyája. Csak az a kérdés, hogy milyen módon akarja megégetni ezt a különös tepertős pogácsát az osztrák parlamenttel? Hogyan fogadta el a képviselők többségével ezt a kényszerítő eszközt, a melynek hatása alatt egyellen ember se tegyen és ne tehessen lehetlenné egy egész parlamenti tárgyalást.

Körber ur nagyon különös dilemmában van. Ha a parlament elé terjeszti és vita alá bocsátja, akkor a rakoncátlansághoz szokott képviselők

ujra hozzáfognak a macskazenéhez, a melynek ss vége, se hossza nem lesz. A régi mondás egy variációját használva, bizonyos pad padon nem marad. Hogy a zavar, a lárma, a gaminribillió közben a törvényhozás szent csarnokában megeshetik egy két miniszteren, hogy folytonosság hány támad a koponyáján: az sincsen ki zárva, ha elgondoljuk, milyen galambepéjük és szelid báránycák az osztrák, vagy a cseh képviselők.

Igy tehát az egyszerű parlament elé terjesztés nem képzelhető el minden veszedelem nélkül. Következik az alternatíva másik része: az oktrojálás.

Azt meg már a világ nem érti. Oktrojálni egy házszabályt egy törvényhozó testületre a legképtelenebb és legvadabb dolog. Vagy parlamentáris testületet óhajt Körber ur, a melylyel kormányozni lehet, vagy nem. Ha parlamenti testületre van szüksége, akkor az a maga tanácskozási és házszabályait kell, hogy maga csinálja; kell, hogy ugyanannak a testületnek a többsége elfogadja szavazat útján. Ha nem olyan testületet akar, vajjon minek neki házszabály. De ez már csakugyan a bolond gombák közt a legbolondabb, hogy egy parlament olyan házszabályok alapján folytassa működését, a melyeket nem maga fogadott el, hanem a melyeket ráoktrojált valaki.

Ugyilátszik, Körber urnak magának sincs nagy bizalma ez utóbbihoz és azért tett a tarisznyájába még valamit. Olyan ágyu félt, a melynek az volna a célja, hogy halálos félelmet és rettegést keltsen.

Az a mumus pedig az ugynevezett „Erős kéz“.

Engedte, hogy ez a kifejezés kiszivároghon a miniszterelnöki hivatalból. „Ha mindez nem sikerül — így mondja a kommüniké — akkor következik az „erős kéz kormánya“.

Vajjon mi lehet ez? Katonai kormányzó? Teljes felfüggesztése az al-

kormányzatnak és visszatérése az abszolútizmusnak?

Mindez olyan dolog, a mitől Ausztriában nem ijednek meg. Halották ezt már sokszor és azt felelték rá, hogy rosszabb a meglévő rosznál már nem következhetik be. Körber ur hiába süti el pattantyuit.

Csak így válik világosá mind-ebből, hogy Ausztria közviszonyait halálos betegség emészti, sorvasztja s a hány orvos közeledett még feléje (Badenitől Körberig) még mind maga is megkapta az amugy is ragályos betegséget.

Annál rosszabb ránk nézve, hogy ezzel a beteg országgal ily kapcsolatban vagyunk. Semmi csodálui való abban nincs, ha a szíami ikrek halálosan gyűlöltek egymást. Hiszen, ha az egyik beteg, oly könnyen megeshetik, hogy a másik is megkapja a betegséget.

POLITIKAI HIREK.

A katolicizmus ünnepe. Esztergomból írják, hogy a kereszténység kilencszázéves jubileuma alkalmából rendezendő egyházi ünnepélyekre meghívják a közélet kiválóbb alakjait. Mint hírlik, Szél Kálmán s csak nem valamennyi miniszter meg fog jelenni az esztergomi ünnepélyen.

Megfordított czimerek. Daruváry Alajos, a főrendiház elnöke és Széll Kálmán mint belügyminiszter a hivatalos lap tegnapi számában közlése szerint, hogy a báró Döry-család, valamint a báró Lederer-család és az idősebb báró Wodianer-család fiágában a magvaszakadás esete állott be. Felhívják tehát mindazokat, kik a magvaszakadást tagadásba veszik, hogy ezt hat hó lefolyása alatt a főrendiház elnökénél vagy a belügyminiszter előtt okmányilag igazolják.

Agyonvert mezőőr.

— Saját tudósítónktól. —

Bikács község lakosait borzasztó eset tartja izgalomban melyet egy kötelességtudó mezőőr meggyilkolása idézett elő. Mint le-

Az mind jól van: de hol maradt az asszony ingatagsága? — kérdezheti az olvasó.

Rátérünk azonnal. A házasság első évében — így folytatta a statisztikus — férfiak és nők körülbelül egyforma számmal indítják a válópört. De husz esztendei házasság után legtöbbször az asszonyok akarnak válni.

Mit bizonyít ez? akárhogy forgassuk, bizony csak azt, hogy az asszony ingatagabb mint a férfi. Az régi dolog. A mikor a férfi husz esztendeig van együtt élete párjával, akkor már csak megadja magát sorának. Nem tribulál, nem demonstrál, nem válik lázadóvá. A végzet akaratában megnyugszik és azt mondja: „Ha eddig hordtam a keresztet, hordom már tovább“. Az asszony azonban azt mondja: Jobb késő, mint soha! Nem akarja elfogadni a brit költő akomáját, hogy a legtöbb ember buta hangszer a rosz ujjá közt, oly hangot adni, milyent billegett. Az asszony a rabságban (ha nem is a házasság rabságában) lázadóbb, mint a férfi. Fogházigazgatók

nagyon jól tudják ezt. Mennyivel lázadóbb tehát a házasság bilincsei között, a mikor csak egy végső (s nem is olyan merész) elhatározásra van szükség, hogy a házasság hajótörése után új kikötő után nézzen.

Hogy a válási elhatározás nagy dolog, mutatja az, hogy tulnyomó többségben öt évi házasság után jut legerélyesebb kifejezésre a válási szándék. A balga emberi szív oly készségesen áltatja magát esztendő-kön át, hogy majd csak jóra fordul még minden! Oly szívesen kovácsol reményeket az illúziók eloszlása után is. Hogy ilyen soká, a legtöbb esetben tíz-husz esztendeig is küzködnek magukkal az emberek, s ha valószínűleg a botránytól való felelem is hozzájárul. A világ itéletétől félhetnek, vagy a szánalomtól, a melytől a legtöbb nő retteg. Különösen a férfibüszkeség óvakodik attól, hogy a házasságnak kulisztitkát felfedje a világ előtt. Ez lehet a magyarázata annak, hogy a férfi ilyenkor már ritkábban kéri a válást.

A nő radikálisabb hajlamai azonban leküzdi ezt az aggodalmat és kész újra

harcolni akár szabadságért, akár új boldogságért.

Sajnos, hogy a statisztika nem terjesztette ki figyelmét arra is, hogy vajjon gyermektelen házasságok esetében hány százalékkal több házastárs kéri a válást. A legtöbb statisztikusnak azonban az a hibája, hogy sommásan bánik el az adatokkal, a melyeknek lelke van.

*

Ilyenek a válási viszonyok Angolországban. Az asszony ingatagsága Angolországban tehát statisztikailag ilyen arányokat mutat. Egy arabus bölcs azt állította, hogy az asszonyi szív mindenütt egyforma. Lehet tehát, hogy nálunk is csak ilyen ingatag az asszony; lehet, hogy kevésbé ingatag, a mit szívesen fölteszünk. De statisztikai adatokra ez irányban nem támaszkodhatunk.

velezőnk írja, a község határában idegen arató munkások dolgoztak, kik éjjelenként ellátogatnak a közelben lévő szőlőkben gyümölcsöt lopni. Bogora Mihály községi mezőőr észrevette a gyakori lopást, ennél fogva e hó 11-én éjjel lesben állott. — Éjjeltájban csakugyan megjelent négy aratólegény a szőlőkben s elkezdtek meggyet szedni. A mezőőr hozzájuk ment s felszólította őket, hogy kövessék őt a község házához. A négy legény ekkor megrohanta a mezőőrt s mielőtt védekezhetett volna kicsavarták kezéből a fegyvert s a puskatussal és néhány szőlőkaróval úgy fejbe verték, hogy eszméletlenül terült el a földön. Másnap reggel a szőlő tulajdonosa Nagy András halva találta Bagorát a szőlőben, kinek feje teljesea össze volt roncsova.

A csendőrség nyomban megindította a vizsgálatot s a gyilkosokat, Varju Ferencz, Ragályi Sándor, Agarász Ferencz és Berdán Mihály aratólegények személyében csakhamar kiderítette és elfogta. A szerencsétlenül járt Bagora holttestét tegnap boncoltatta fel a vizsgálóbíró s a gyilkos legényeket bekísértette a törvényszéki fogházba. A meggyilkolt mezőőrt özvegy és négy apró gyermek gyászolja. Temetése tegnap volt a lakosság nagy részvéte mellett.

TÁRSAS ELET.

Jó ur, jó cseléd.

Megtörténik néha a legmagasabb körben is, hogy a cseléddel nincsenek megelégedve. Így — állítólag — megtörtént királyunk családjánál is, hogy a mikor Rudolf trónörökös még kis fiú volt, egy izben haragosan ült a könyv mellett, mikor a király benyitott hozzá.

— „Mi bajod?“ — kérdi a Felség.

A trónörökös elpanaszolta, hogy az egyik szolga valamit nem jól végzett.

— „Végezd önmagad jobban“ — szól a király.

— „Nem vagyok szolga“ — durczáskodik a kis trónörökös.

— „Jól jegyezd meg fiám, a mit mondok“ — inti gyermekét az uralkodó, — „nem jó ur az, a ki nem tudja jó szolga lenni.“

VIDÉK

Gyújtogatások Szikszón. Szikszó város lakosságát nagy izgalomban tartja az a körülmény, hogy a héten már öt nagyobb tüzeset fordult elő. Azt hiszik, hogy a gyakori tüzesetek gyújtogatásból erednek. Erélyes nyomozást indítottak meg, hogy kézrekerítsék a gonosztevőket. — Polgári és csendőrségi őrség vigyáz most éjjelente a polgárság biztonsága érdekében.

Ha a szülők nincsenek otthon. Bihar községből írja tudósítónk a következő szomorú esetet: Boros András gazdaember már kora reggel kiment a mezőre kapálni. Délben a felesége elvitte neki az ebédet s addig egye-

dül maradt a házban a négy gyerek. A legnagyobbik, a nyolcz esztendősi fiú másfél éves kis testvéreire vigyázott a házban, a másik kettő, a négy éves fiú és a két esztendősi leány kőnn játszott az udvaron. A kis fiú a kut körül forgolódott és köveket dobált a vízbe. Egyszer azonban megcsuszott és beleesett. A két esztendősi kis huga sikoltására kijött a házból a legnagyobbik gyermek s kétségbeesve látta, hogy mi történt az öcséével. De nem vesztette el a lélekjelenlétét, hanem leeresztette utána a vedret s kiabálni kezdett, hogy fogódzon bele s ő majd fölhuzza. A kutban levő négy esztendősi gyermek csakugyan belekapaszkodott a vederbe, amit a nagyobbik fiú óriási erővel húzott fölfelé. Már csak néhány méternyire kellett volna fölhuznia a vedret s a kis fiú meg lett volna mentve, azonban a nagyobbik gyermek gyöngye karjai fölmondták a szolgálatot, a veder kisiklott a kezéből és kis öcsöcsé újra visszaesett a kutba olyan szerencsétlenül, hogy rögtön szörnyet halt.

Két emberélet egy kötél miatt. A borsodmezei Böcs községben Nagy János gazdaember házában tűz ütött ki. Szerencsére mindent ki lehetett még idejekorán a lángok közül menteni. Akkor eszébe jutott Nagy Jánosnak, hogy egy új kötelelet felejtett a kamarában. Berohant, hogy kihozza azt is. Hü felesége jajgatva utána rohant. De alig volt a házaspár az égő házban, amikor a gerendák recsegve-ropogva lezubantak és maguk alá temették a férfit is, az asszonyt is. Nagy Jánost holtan, a feleségét pedig életveszélyes égési sebekkel borítva húzták ki a füstölő romok közül.

Tuán herceg.

— Saját tudósítónktól. —

A kínai lázadásról érkezett tudósításokban gyakran van szó Tuán hercegről, ki valóságos intrikus gyanánt szerepel, a Kinában most játszódó véres tragédiában. Szereplését az teszi nevezetessé, hogy ő a feje a kínai hadseregnek s egyúttal a lázadónak is. Tuán herceg már körülbelül három évtized óta játszik nagy szerepet Kína történetében. De mint az intrikusok szokták, mindig óvatos és előrelátó volt, az akadályok elől kitért, célját azonban sohasem tévesztette szem elől.

Politikájának főjellemvonása az idegenek határtalan gyűlölése. A mi korát illeti, már túl van az ötven esztendőn. Eredeti mandzsú-típus keskeny homlokkal, de erősen boltozott fejjel. Szeme mélyen fekszik, szakála ritka. Arcza szenvedő kifejezésű, halovány s első pillanatra inkább valami tudósnek látszik. De a majdnem alattomos tekintete, mely, ha izgatott, máskor tiszta szeméből előcsikázik s kissé előrehajtott, kutató alakja ellentmond látszólagos szelidségének. Rendkívül büszke egy bal homlokán levő sebhelyre, a mely állítólag egy 1875-ben kapott sebesülésnek nyoma.

A herceg nagyon házias és takarékos ember, Európából behozott dolgok az ő házában nem találhatók, kivéve a kanári madarakat, a melyeket nagyon szeret. Mindig tartogat magánál néhány tuczatot s kertjében a fáklombjaira akasztja kalitkáikat, hogy zavartalanul hallgathassa dalukat. Alapos ismerője és nagy barátja a kínai műiparnak s szép gyűteménye van régi fegyverekből s kvága porcellánokból. Európát és az itteni viszonyokat nagyon jól ismeri. Tudja, hogy az európai gyáripár olcsóbban termel, mint a kínai iparosok s joggal attól fél, hogy az európai bevétel tönkre fogja tenni a kínai kisiparosokat.

Az európai intézményeket gyűlöli, mert mindenben ellenkezik hazája viszonyaival s félti tőlük Kinát. Attól tart, hogy ha megkezdik az európai intézmények átültetését, akkor a kínaiakban megrendül a császár minden hűségében való hit s ennek megtartását annál inkább kötelességének tartja, mert fiában látja Kína jövődöbeli uralkodóját.

UJDONSÁGOK.

*** Istentiszteletek.** Az ev. ref. Nagytemplomban szolgál: K. Tóth Kálmán lelkész, a Kistemplomban, Szabó Bertalan segédlelkész, a Kossuth utcai templomban: Dicsőfi József lelkész, az Ispótyai templomban: Mitrovics Gyula lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 7 órakor Vass Károly csendes misét mond, 8 ó. Szőke János misézik, 9 ó. nagy misét mond dr. Wolafka Nándor, utána prédikál Szőke János. Fél 12 ó. misézik Kovács József. Délután 3 ó. litániát tart Szőke János, utána rózsafüzért mond Kovács József. 5 ó. szt. József ajtatosságát tart dr. Wolafka Nándor.

Az ág. ev. templomban d. e. 10 órakor Boór Jenő helyettes lelkész tart istentiszteletet.

A görög kath. hívek részére ma délelőtt a Szent-Anna utcai teme ő kápolnájában a szent mise 9 órakor veszi kezdetét.

*** Párisba küldött iparosok.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter az ipar- és kereskedelmi kamarák, az országos ipar-egyesület és a magyar vasművek és gépgyárak orsz. egyesületének előterjesztésére 78 iparosnak egyenkint 400, és 106 iparoságéknak egyenként 300 korona segítséget adott, hogy a párisi kiállítást tanulmányozhassák. Az ösztöndíjas iparosok augusztus első felében utaznak Párisba. A miniszter gondoskodott róla, hogy utközben és Párisban különféle kedvezésekben részesüljenek.

*** Tolvajbanda Debreczenben.** Napok óta egy tolvajbanda működik itt Debreczenben, mely a kis vendéglősök valóságos réme. A városban szétszórtan lévő vendéglőket, kocsmákat kereste fel a banda s a keze ügyében akadó tárgyat, legyen az bármily csekély értékű, eltulajdonított.

Az így összelopkodott holmit kéz alatt potom árért elárusították. A rendőrséghez már több feljelentés érkezett a kárt vallott vendéglősöktől, de a jól szervezett banda nyomára még eddig nem bírtak ráakadni. Legutóbb Kállai olajtőbeli vendéglős és özv. Ssabó Gézáné Miklós-utczi korcsmárosnétől loptak el kugligolyókat. A kárvallottak egyik debreczeni vendéglősnél felismerték a tulajdonukat képező kugligolyókat, azonnal jelentést tettek a rendőrségnél. Az első nyom tehát kezében van már a rendőrségnek s így csakhamar hurokra kerül a banda számos tagja, kik között egy hölgy is szerepel, ki a lopott tárgyak értékesítésével hathatósan hozzájárult a banda sikeres működéséhez. Ugy látszik azonban, hogy a banda neszét vette annak, hogy a rendőrség a nyomukban jár, elillantak a városról. Jelenlegi tartózkodási helyöket a nyomozás sikere érdekében nem árulhatjuk el.

* Magyar katonák Transzvaalban. — Amikor az angol-bur háború kitört, több magyar tartalékos katona utazott Transzvaalba, hogy részt vegyen a burok szabadságharcában. Az angol hadsereg számára vásárolt magyar lovakat is magyar fiúk vitték le Dél-Afrikába és közülök nem egy ott rekedt a buroknál. A tartalékos katonák közül most többen folyamodtak a hadtestparancsnoksághoz és a honvédelmi minisztériumhoz, hogy a fegyvergyakorlatokról való távolmaradásuk miatt ne tekintsék őket katonaszökevényeknek.

* Debreczen menyasszonyai és vőlegényei. A lapunkban legutóbb közölt kimutatás óta jegyet váltottak: Toldy Imre férfi szabó Kubinyi Gizellával, Husy Antal kovács segéd Kardos Rózával, Makay István kisbirtokos Fodor Eszterrel, Enyedy János városi hajdu Csapó Juliánával, Csige József közjegyzői irnok Czeglédy Zsuzsánával, Mincsán János vaggongyári munkás Opre Juliánával, Temesváry János tűzoltó Kovács Lidiával, Tokaji István nyugalmazott rendőr Kovács Erzsébettel, Szegedy János kisbirtokos Vétessy Eszterrel és Sztralkovszky Miczisláv államvasuti vasesztergályos Szabados Borbálával.

* A polgári kerékpáros egyesület tagjait tisztelettel felkérem, hogy a debreczeni kerékpár egyesület holt napi versenyén való testi megjelenésünkre zászlónk alatti kivonulásunkhoz a Hungária előtt pont 3 órákor megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

* Őrült a Fazekas-utcán. Gond és bú nélkül, egyszerűen csendes boldogságban lakott együtt a két öreg. Szép, csinos külsejű házuk ott emelkedik a Fazekas-utcán. Ide vonultak az öregek, hogy egyetlen leányukat férjhez adják. Csendes magányukat nem zavarta meg semmi. Így éltek ők mind a mai napig, míg egy napon az asszony észrevette, hogy férje kerüli őt s csak a magányt szereti, hol órák

hosszat elüldögélt maga elé bámulva. Felesége beczező kérdéseire, hogy nincs-e valami baja, nem beteg-e vagy nincs-e valami titkos bánata, ami miatt ilyen szótlan lett — gombán válaszolt. Így aztán magára hagyták az öreget s nem sokat törődtek vele. Tegnap kevéssel éjfél után szörnyű zajra és lármára ébredt fel az asszony. Férjét látta maga előtt, ki az ágyból kiugorva kiabált érthetetlen szavakat, kezével hadonászott, tört, zuzott mindent. Rémült sikoltással rohant ki az asszony az udvarra. Kétségbeesett kiáltásait, hogy a férjem megőrült, a szomszédok meghallották s csakhamar nagy tömeg verődött össze az udvarra. Többen bementek a szobába, hol még az öreg ember javában tombolt, lefogták és az udvaron lévő tengerigóréba vitték. Innen szállította el az előhívott két rendőr a városi közkórházba. Utjában nagy nép tömeg kísérte s bámulva nézték, hogy az 58 éves ember mily erőt bír kifejtetni, hogy az őt féken tartó rendőröknek ugyancsak meggyúlt vele a bajuk. Már pitymalott, mikor a nagy néptömeg oszladozni kezdett. Nagy érdeklődéssel tárgyalták az öreg szerencsétlenségét s fejcsóválva mondogatták: Kár, igazán kár érte. Hiszen olyan jó, olyan csendes, derék ember volt. A szegény öreg asszony ott zokogott, az összezuzott szobában csak leánya és veje igyekeztek őt megvigasztalni.

* Műkedvelő előadás. A műkedvelő ifjak augusztus 5-én a Margit-fürdő disztermében előadást rendeznek a népkönyha javára, mely alkalommal színre kerül Szigeti József nagyhatású népszínműve „Viola, az alföldi haramia“. A rendezést Nagy József, a debreczeni színház tagja nagy szakismerettel és tudással végzi s a tehetséges szereplőkkel, mint Szathmáry Ilona, Édes Juliska, Boross Mihály, Kovács Mihály, Kovács József, Oláh Gábor stb. bizonyára egyikét nyújtja a legjobb műkedvelő előadásoknak. Az előadás előtt Madai Gyula a kollegium elismert legjobb szavalója előadja Somló Sándor „Yorick“ cz. gyönyörű költeményét, mely egy színész tragédiáját megható színekkel eseteli.

* Az első debreczeni fésűgyár. Gyönyörű mintagyűjteményt volt ma alkalmunk megtekinteni, a debreczeni első fésűgyár összeállításából és elfoglaltság nélkül szép jövőt jósolunk ez ujonnan létesített vállalatnak. Nem szorul dicséretre azok izléses kiállításai és csak hazai iparunk érdekében kívánunk szolgálatot teljesíteni, ha kereskedőink figyelmét — kik e cikkekért milliókat voltak eddig kénytelenek külföldre kivinni — ez uton hívjuk fel támogatásra s binni akarjuk, hogy a fiatal törekvő vállalat képes leendő legmesszebb menő igényeket is kielégíteni. Mint értesülünk külföldben, tulajdonosa tovább fejleszteni szándékozik kitűnő nyers anyagunkat feldolgozó telepét, a mennyiben halcsont, szobadiszek, férfi öltönygombok, inggombok, vadász- és játék-

kürtök, cipőhuzók, cautorák s más egyéb szaruból előállítható tárgyak feldolgozására szükséges gépberendezések megszerzésére már lépéseket tett.

* Pályázat. A folyó évben Tápió-Süly és Tápió-Bicske környékén megtartandó őszi fegyvergyakorlatok alkalmával szükséges kenyér és lótap szállításának biztosítása tárgyában Tápió-Bicskén a község házában folyó hó 24-én délelőtt 10 órákor, Tápió-Sülyben pedig szintén a község házában folyó hó 28-án délelőtt 10 órákor biztosítási tárgyalás fog tartatni. Ezen szállítás iránt érdeklődők, az erre vonatkozó „szállítási feltételek füzeté“-t folyó hó 18-áig a 3. honvédelmi ezred kezelőtiszt irodájában (I. emelet 1. szám) a hivatalos órák alatt bármikor betekintheznek.

TÁVIRATOK

Szell Kálmán a királynál.

Budapest, július 14. Szell Kálmán miniszterelnök ma reggel Ischlbe utazott.

Darányi felköszöntője.

Budapest, július 14. Darányi földművelésügyi miniszter hirhede párisi beszédének teljesen hiteles szövegét a „Magyar Nemzet“ egész terjedelmében közli. A beszédben — melynek szövegét Párisból szerették be — a miniszter a mezőgazdasági eszmékről és azok győzelméről szólott.

Szerencsétlenség a gyakorlótéren.

Budapest, július 14. A székesfehérvári gyakorlótéren Götz Richard uhlánus főhadnagy egy sövénygátat ugratott át lovával. A ló megcsuszott, elesett és maga alá temette a főhadnagyot, ki az esés következtében kulcsonttörést szenvedett. Állapota aggasztó.

Egy főispán lemondása.

Budapest, július 15. Szegedről távirják, hogy Rónay, Torontálmegye főispánjának lemondása immár befejezett tény.

Főhadnagy szerelme.

Budapest, július 14. Bécsből táviratozzák, hogy ott tegnap megrázó szerelmi dráma játszódott le a város egyik előkelő szállodájában. Ide ment Köhler Laura színésznő meglátogatni kedvesét, Schunpéter uhlánus főhadnagyot. Hosszabb ideig voltak együtt, mikor a szálloda csendjét két lövés fölzavarta. Nagy lőtás-futás támadt egyszerre. A főhadnagy bezárt szobáját feltörték. A szoba közepén halva feküdt a főhadnagy egyenruhájában, kezében a revolverrel, míg Köhler Laura a szoba sarkában volt elterülve. Mindkettő halántékából erősen folyt a vér. Schunpéter főhadnagy a dráma elkövetése előtt egy félórával levelet írt bátyjának, egy bécsi gyárosnak.

Az angol hajóraj Fiumében.

Fiume, július 14. Az angol földközi tengeri hajóraj ma délután 2 órakor befutott a fiumei kikötőbe. Már a kora délelőtti órákban ember ember hátán tolongott a mólókon s a sok ezer főre menő közönség nagy türellemmel várta az angol hajóhad érkezését. Délután 2 óra tájban jelezték a kikötő előtti világítótoronyból a 14 hajóból álló hajóraj közeledtét s nemsokára szabad szemmel is kivehetők voltak a hajók, melyek a távolban, mint parányi játékszerek tűntek fel a tenger végtelen tükreán. A kikötő elé érkezve megdördültek az angol ágyuk s 21 üdvlövés reszkettette meg a levegőt, melyet a parti ütegek hasonlóval viszonzottak. A horgonyok kivetése után lord Beresford ellentengernagy csónakba szállva a mólóra jött, hol az előkelőségek és a díszszázad fogadták, a zenekar pedig rázendítette az angol-hymnust. A bemutatkozások után az ellentengernagy kocsiba ült s a közönség tüntető, lelkes ovációi kíséretében a kormányzó lakására hajtattott, ki e látogatást röviddel utóbb az admirális hajón viszonzta. Este fényes kivilágítás volt a vendégek tiszteletére, mely alkalommal a kikötő valóságos tündéri fényben uszott. Fischer, angol tengernagy táviratilag jelezte, hogy e hó 21-én Fiuméba érkezik s tiszteletét teszi gróf Szapáry kormányzónál.

A burok győzelme.

Pretória, július 13. Az angolok Pretóriai vereségének részleteiről a következőket jelentik: A Lincolnshirei ezred 5 százada kedden délután a Nagelsberg szoroshoz érkezett, hogy ezt megtartsa. Három század a szorost szállotta meg, míg a többiek a sikon maradtak. A midőn tegnap reggel hajnalhasadáskor az előőrsök felől, amelyek a szorostól északra egy kis dombon állottak, lövések hangzottak, a nyugaton fekvő dombokon megjelentek a burok és heves tüzelést kezdtek. Erre zavar támadt, de az ezredes parancsára a legénység csakhamar megszállotta a szorostól nyugatra fekvő dombot. Aztán az egész napon hevesen tüzeltek.

Két ágyut, melyek a két csapatok fedezete alatt a főcsapat előreszn voltak felállítva, vitéz ellentállás után elfoglalt az ellenség. Majdnem az összes embereket megölték. Egy maximágyu örmesterének 8 önkéntes segítségével sikerült megmentenie

az ágyuját. A burok az egész vonalon szakadatlan tüzelést folytattak, amit a Lincolnshirei ezred vitézül viszonzott. Két óra felé az ellenség a brit hadállás baloldalán jelent meg. Egy tiszt és 15 ember megkísérelte az ellenség megtámadását, ezek közül 14-et megöltek, vagy megsebesítettek. A Lincolnshirei ezred három századát tökéletesen körülzárták. Miután lövészerük elfogyott, jól fedett állást kerestek és feltűzött szuronynyal várták az ellenség támadását.

Összeesküvés Mac Kinley ellen.

Budapest, július 14. Mint Amerikából jelentik, ott egy Mac Kinley köztársasági elnök élete ellen irányuló összeesküvést fedeztek fel. Az összeesküvők kubai spanyolok s közülök már sokakat sikerült letartóztatni.

A kínai zavarok.

Washington, július 13. Goodnow sanghaji amerikai főkonzulnak az a jelentése, hogy a pekingi követségeket július 7-én bombázták, nagy aggodalmat kelt. A külügyminiszteriumban azt hiszik, hogy a követeket meggyilkolták. A kantoni amerikai konzul azt táviratozza, hogy Li-Hung-Csang lemondott arról, hogy északra utazzék. Szerdán Vu-Ting-Fang idevaló kínai követ Hay külügyminiszter egy sifferes táviratát küldte Pekingbe Conger amerikai követnek és kijelentette, hogy választ szerez, ha a követ még életben van.

London, július 14. A kínai eseményekről ma semmiféle pozitív hír sem érkezett, ami a londoni köröket nagyon nyugtalanítja. A hatalmak kormányai siffirozott táviratokat küldöttek az európaiakhoz szító kínai hatóságokhoz azon kéréssel, hogy azokat gyorsfutárral juttassák Pekingbe, válaszul elhozván valamely nagykövet sajátkezűleg irt jelentését a pekingi állapotokról. Ily módon reménylik bizonyos hirt kaphatni a pekingi európaiak sorsáról.

Összeszurkált ember.

Budapest, július 14. Áron Endre tiszapolgári születésű, 20 éves napszámost tegnap este a Remete- és Gáz-utca sarkán egy eddig még ismeretlen ember összeszurkálta. Áron életveszélyes sérülésekkel került a Szent István-kórházba.

Gyilkosság a gyermekekért.

Budapest, július 14. Egy véres családi dráma utolsó felvonása játszódott le e hó 12-én, Barbón, a hol, mint táviratozzák, egy elkeseredett férj állott iszonyatos bosszút hűtlen feleségén. Bohunka Maté bobrói lakos, már hosszabb idő óta nem a legjobb egyetértésben ért a feleségével, a ki bár jóval túl volt a harmincz éven, mégis legényekre vetette a szemét. A könyelmű nő azelőtt 3 hónappal megszökött hazulról és egy Gyurgyik

Mihály nevű legénnyel Budapestre jött, ahol mint napszámosok dolgoztak. Bohunka, a mióta felesége eltávozott, három apró gyermekét a saját anyjának a gondjaira bízta, s mindent elkövetett, hogy a gyermekekkel felejtesse a hűtlen anyát. Időközben azonban Bohunkánéban is felébredt az anyai szeretet s gyermekei után vágyakozott. A múlt szombaton, a mint kikapta a heti keresmenyét, szeretőjével tartott közös lakásukról eltávozott s még az nap este vonatra ült és hazautazott Barbora. Hazaérve, nem nert a férje lakására menni, hanem egyik rokonánál huzta meg magát s alkalomra várt, hogy gyermekeit megláthassa. E hó 12-én délután abban a hitben, hogy férje nincs otthon, elment a férje lakására, hogy gyermekeit magával vigye. A férj azonban otthon volt s mikor az asszony belépett a szobába, kérdőre vonta hűtlensége miatt. Ebből heves szóváltás támadt, miközben az elkeseredett férj egy a keze ügyébe akadt karóval úgy fejbeütötte az asszonyt, hogy az eszméletét veszítve rövid idő alatt meghalt. A férj maga jelentette ezt be az előljáróságának, honnan jelentést tettek a vizsgálobíróknak.

Kitüntetett néptanító.

Budapest, június 14. A király a személye körüli miniszter előterjesztése folytán Ganesch Károly kolozsvári ágostai hitvallású evangélikus népiskolai tanítónak, a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

Budapesti tőzsde.

Július 14. Buza júniusra 0.00. Buza októberre 7.67. Rozs októberre 6.75. Zab októberre 5.28. Tengeri júliusra 5.83.

Csikósok és gulyások harcza.

— Saját tudósítónktól. —

Véres gyilkossági eset történt a napokban a szabadkai határban fekvő árokhalmi pusztán, melynek nagy kiterjedésű legelője állandóan gulyások részére van fentartva. Történt pedig a napokban, hogy a közeli, szomszédos mérgesi pusztáról a csikósok áthajtották a ménest a gulyalegelőre, a miért aztán a gulyások megizenték a csikósoknak, hogy vigyázzanak, mert emberhalál lesz. Ugy látszik azonban, hogy a csikósok nem igen ijedtek meg a fenyegetéstől, mert másnap ismét a gulyalegelőre hajtották a ménest. Szélpál Imre számadó gulyás, a mint megtudta, hogy a csikósok ismét az ő legelőjén járnak, magához vette Engi Imre és Tóth András gulyásbojtárokat s azokkal átment a csikósokhoz, hol nem valami kitűnő fogadtatásban részesültek, mert hamarosan forogni kezdtek a pásztorbotok a levegőben és rendeztek — Isten szabad ege alatt — olyan verekedést, hogy Busa János csikósbojtár és Engi Imre gulyásbojtár holtan maradtak

Apró hirdetések.

Az új huszár kaszárnyával szemben, a Csapó-utca végén tavaly épült lakóház üzletnek korszerűsítésére alkalmas azonnal bérebe vehető vagy megvásárolható. — Felvilágosítást nyújt Fejér ügyvéd Piacz utca 43. sz.

Kiadó lakás Hatvan-utca 22. sz. a ötszobás utcai és három szobás udvari.

Egy kiló kávé egy forint 10 krajczár Deutsch Lajosnál Piacz utca.

Egy fiatal nő irodába alkalmazást keres. Nyil-utca 26. sz.

Gépek eladása gőzkazánok, cséplőgépek, darálómalom, vetőgépek, ekék, szecskavágók, répavágók, körfűrész, permetezők, ruhamangorló, mosógépek, ruhafestőknek való ruhafacsaró, gőzfelylesztő, gőzvasaló és rézüstök, festéktörő minden elfogadható áron eladatnak megtekinthetőek Deák Ferencz-utca 22. sz. alatt és értekezhetni Széchenyi-utca 5. sz. alatt, hol több rendbeli lakosztály kiadó. —

1898. évi Magyarádi bor literenként 40 krajczárért kapható: Bán Lászlónál, Egyháztér.

Lakatosok és kovácsok szives figyelmébe. Veszünk hulladék és tört óska kovácsolt és öntött vasat 6 koronájával métermázsánként. Bármily kis mennyiséget is ugyanezen áron átveszünk. Tisztelettel: özv. Weisenberg Jakabné és fia, Tizenháromváros-utca 39. sz.

Fizeteses fehér és tarka varróleányok felvétetnek és tanulólányok is. Értekezhetni: Pintér Dezső óránál, Piacz-utca 41. szám.

„Herkules“ légyfógo biztosan pusztít legyet, szunyogot és svábbogarat. „Herkules“ patkány és egérintő onyv kapható Khon Henrik nagykereskedőnél, Debreczen, gróf Dégenfeld-tér.

A hatvan utcai kertben 896 □ öl szőlő pajtával és a hatvan-utcai országút vonalába eső külön kapuval bíró 3149 □ öl luczernás olesón eladó. Felvilágosítást ad a esősz.

Neufulandi kölyök kutyát keresek mdgvételre. Török Bálint-utca 25. sz.

Könyvelő Augusztus 1-ére állást keres. Egy-két órai munka elvégzésére ajánlkozik üzletekbe. Cím: Héry Gyula, Bethlen-u. 22.

Ki volna hajlandó örökbe fogadni 8 éves ref. fiamat. Hunyadi-utca 28. szám.

Öt szobás modern urilak (mellékhelyiségek, fürdőszoba) Battyányi-utca 17. számú házban aug. 1-től kiadó. Jó vizü vízvezeték. Ért: ugyanott a tulajdonosnál.

Kőműves munkát, javításokat, nedves falak szárazzá tételét vállal: Molnár János Kar-utca 24. szám.

Ménesi fehér bakar bort literenként 40 krajczárért ajánl Váray József fűszer és bor kereskedése.

Czimbalom tanítást és hangolást elfogadok a szünidőre. Vad. Kossuth utca 41.

Női és férfi ruhák festése és tisztítása

kifogástalanul csak

Krabéczy Antal

20 év óta fennálló

Ruhafestő és tisztító műintézetében

eszközöltetik.

Debreczenben, Széchenyi-utca 42. sz.

Alapított 1866-ban.

Fölkl József utóda
Neuhauser Károly
M. Á. V. pályaozás,
Debreczen, Piacz-u. 81. sz. Polgári Tárak- és Segélyszövetkezet mellett.

Ajánlja 34 év óta fennálló üzletét, ahol legolcsóbban beszerezhetők zseb, inga, fali és ébresztő órák

Zseborák 2 frt 50 krtól feljebb.
Inga órák 6 frttől „
Ébresztő órák 2 frttől „
Vasuti szolgálati órák 5 frtért.

Javításokat elvállal gyorsan és jutányosan.

Készít 1 évi jótállással.

Alapított 1866-ban.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes

fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve

díjtalan felállítással, — egyéb építkezési tárgyak bázhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szünet időnyre pedig

minden külföldinél jobb és olcsóbb

szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőzuzók

lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari- és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

Gyógyszertár a „Fehér-kattyu“-hoz,
Debreczenben, Fötér 30. sz.

Szeplő és májfolt ellen ezideig legjobbnak bizonyult a világhírű

LILIAM ARCEZ-CRÉM

és

LILIAM SZAPPAN

a mely kitűnő hatásánál fogva biztosan elmulasztja a szeplőket, eltávolítja az arczról és kézről a májfoltokat és egyéb pattanásos mitesszereket.

Ezen szépitőszert használata után az arcz és kézbőr vakító fehér fziiss és üdévé (hamvassá) válik.

Egy rendez tégely 1 korona (50 kr.)

Kis próba 70 fillér (35 kr.)

Egy hozzátartozó szappan 70 fillér (35 kr.)

Kapható még „LILIAM“ fett puder is, mely jóságánál fogva felülmul mind ez ideig létező arcz- és fett pudereket. 1 doboz ára 2 korona (1 frt.)

Kapható 3 színárnyalatban.

Főraktár a TAMÁSSY-féle „FEHER-HATTYU“ gyógytárban, Fötér 30. szám.

Kapható minden nagyobb gyógytárban.